

Jelena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

1. daļa: Teosofija un Teosofijas biedrība

1. daļas 3. nodaļa: Gudrības reliģija, visu laikmetu noslēpums

Jautātājs. Tā kā Amonijs nekad nav nodevis savas mācības rakstiski, kā mēs varam būt pārliecināti, ka viņa mācība bija tieši tāda?

Teosofs. Bet ne Buda, ne Pitagors, ne Konfūcijs, ne Orfejs, ne Sokrāts, ne pat Jēzus neatstāja nekādus rakstus. Tomēr lielākā daļa no viņiem ir vēsturiskas personas un viņu mācības ir saglabājušās. Amonija mācekļi (starp kuriem bija Origenes un Irenejs) rakstīja traktātus un skaidroja viņa ētiku. Un tie neapšaubāmi ir tikpat vēsturiski kā apustuļu raksti, ja ne vēl vairāk. Turklāt viņa mācekļi Origenes, Plotīns un Longinus (slavenās karalienes Zenobijas padomnieki) visi atstāja ievērojamus ierakstus par Filaletiešu sistēmu, vismaz attiecībā uz uzskatiem, ko viņi publiski apliecināja, jo šīs skolas mācības tika sadalītas eksotēriskajā un ezotēriskajā.

Jautātājs. Un kā gan pēdējā varēja nonākt līdz mūsdienām, ja, kā jūs apgalvojat, viss, kas ir vērts saukties par gudrības reliģiju, bija patiesi ezotērisks?

Teosofs. GUDRĪBAS RELIĢIJA vienmēr ir bijusi viena, un, būdama cilvēka iespējamo zināšanu pēdējais vārds, tā ir rūpīgi saglabāta. Tā pastāvēja gadsimtiem pirms Aleksandrijas teosofiem, ir dzīvojusi līdz mūsdienu laikmetam un pārdzīvos jebkuru citu reliģiju un filozofiju.

Jautātājs. Kur un kas to saglabāja?

Teosofs. Tā saglabājās starp katras valsts iniciatoriem; starp pamatīgajiem Patiesības meklētājiem - viņu mācekļiem; un tajās pasaules daļās, kur šādas zināšanas vienmēr ir bijušas visvairāk novērtētas un attīstītas: Indijā, Vidusāzijā un Persijā.

Jautātājs. Vai varat sniegt pierādījumus par viņas ezotēriskumu?

Teosofs. Labākais pierādījums, ko varat iegūt, ir tas, ka katrs senais reliģiskais vai drīzāk filozofiskais kulta sastāvēja no ezotēriskas vai slepenas mācības un eksotēriskas pielūgsmes (paredzēta plašai sabiedrībai). Turklāt ir labi zināms, ka seno cilvēku noslēpumi starp visām tautām ietvēra "lielos" (slepenos) un "mazos" (publiskos) - piemēram, slavenajos Grieķijas svētkos, ko sauc par Elevsinski. Sākot ar Ēģiptes Samofrakija hierofantiem un senās Indijas iesvētītajiem brahminiem un beidzot ar vēlākajiem ebreju rabīniem, visi, baidoties no profanācijas, slēpa savu patieso, iekšējo pārliecību.

Ebreju rabīni savas publiskās reliģiskās mācības sauca par merkaba (ārējais ķermenis), "transportlīdzeklis" vai apvalks, kas satur apslēpto dvēseli, viņu augstākās slepenās zināšanas. Nevienā no senajām tautām nebija īsto filozofisko noslēpumu, ko priesteri jebkad darīja zināmu masām, kurām bija paredzēts tikai ārējais apvalks. Ziemeļu budismam bija "lielie" un "mazākie" transportlīdzekļi, kas pazīstami kā mahajana, ezotēriskā un hinajana, eksotēriskā skolas. Un nevar viņus vainot par tādu slepenību - vai tu savu aitu ganāmpulku barotu ar disertācijām par botāniku, nevis zāli? Pitagors sauca savu gnosī par "zināšanām par lietām, kas ir" vai η γνωση των οντων un rezervēja šīs zināšanas tikai saviem mācekļiem, kas bija apsolījušies – tiem, kuri varēja sagremot šādu garīgo pārtiku un justies apmierināti; un viņš

Jeļena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

1. daļa: Teosofija un Teosofijas biedrība

1. daļas 3. nodaļa: Gudrības reliģija, visu laikmetu noslēpums

paņēma no viņiem klusēšanas un slepenības solījumu. Okultie alfabēti un slepenie kodi ir cēlušies no senās ēģiptiešu hierātiskās rakstības, kuras noslēpumu senatnē zināja tikai hierogrammieši, iesvētītie ēģiptiešu priesteri. Amonijs Saks, kā saka viņa biogrāfi, saistīja savus mācekļus ar zvērestu nevienam neizpaust savas augstākās mācības, izslēdzot tikai tos, kuri jau bija apmācīti sagatavošanās zināšanās un bija arī saistīti ar zvērestu. Visbeidzot, vai mēs to pašu neatrodam pat agrīnajā kristietībā, gnostiku vidū un paša Kristus mācībās? Vai viņš nerunāja masām līdzībās, kurām bija divkāŗša nozīme un slēptās nozīmes skaidroja tikai saviem mācekļiem? "Jums," viņš saka, "ir dots zināt Dieva valstības noslēpumus, bet tiem, kas atrodas ārpusē, viss notiek līdzībās" (Mark, IV, 11). "Jūdejas un Karmela esēņi līdzīgi sadalīja savus piekritējus iesācējos, brāļos un perfektos jeb iesvētītos" (Eklektiskā filozofija). To piemērus var atrast katrā valstī.

Jautātājs. Vai ir iespējams iegūt "slepeno gudrību", vienkārši studējot? Enciklopēdijās teosofija ir definēta tāpat kā Vebstera vārdnīca, proti, kā "iedomāta saziņa ar Dievu un augstākajiem gariem un tai sekojoša pārcilvēcisku zināšanu iegūšana ar fiziskiem līdzekļiem un ķīmiskiem procesiem". Vai tas tā ir?

Teosofs. Es tā nedomāju. Un neviens leksikogrāfs nevar izskaidrot ne sev, ne citiem, kā šīs pārcilvēcīgās zināšanas var iegūt ar fizikāliem vai ķīmiskiem procesiem. Ja Vebsters būtu rakstījis "metafiziskie un alķīmiskie procesi", definīcija būtu aptuveni pareiza; dotajā formā tas ir absurds. Senie teosofi apgalvoja — un arī mūsdienu cilvēki —, ka bezgalīgo nevar zināt ierobežotais — tas ir, to nevar uztvert ierobežota būtne, bet dievišķo būtību var nodot augstākajam garīgajam Es ekstātiskā stāvoklī. Šo stāvokli atšķirībā no hipnotiskā stāvokļa, visticamāk, nevarēs sasniegt ar "fiziskiem un ķīmiskiem līdzekļiem".

Jautātājs. Kāds ir tavš skaidrojums?

Teosofs. Patiesu ekstāzi Plotīns ir definējis kā "prāta atbrīvošanu no tā ierobežotās apziņas, savienošanos un identifikāciju ar bezgalīgo". Tas ir augstākais stāvoklis, saka profesors Vailders, taču tas nav mūžīgs un to sasniedz tikai ļoti, ļoti retais. Faktiski tas ir identisks štatam, kas Indijā pazīstams kā samadhi. Pēdējo praktizē jogi, kas atvieglo tā sasniegšanu fiziski, stingri atturoties no ēdiena un dzēriena, un garīgi, pastāvīgi cenšoties attīrīt un paaugstināt prātu. Meditācija ir klusa un neizrunāta lūgšana vai, kā par to teica Platons, "dvēseles tiekšanās pēc dievišķā, nevis lūgums pēc kāda personīga labuma (vispārpieņemtajā lūgšanas nozīmē), bet gan apelācija pie paša Labuma - pie universālā Augstākā Labuma", kuras daļa mēs esam uz zemes un no kuras būtības mēs visi esam radušies. Tāpēc Platons piebilst, ka "palieciet klusu dievišķo klātbūtnē, līdz tie noņem miglas plīvuru no jūsu acīm un, pateicoties gaismai, kas nāk no tām, ļauj jums redzēt, kas ir patiesi labs un kas jums nešķiet" [1].

Jautātājs. Tādā gadījumā teosofija nav, kā daži uzskata, nesen izgudrota sistēma?

Teosofs. Tā to var nosaukt tikai nezinātāji. Tā ir tikpat veca kā pasaule savā doktrīnā un ētikā, ja ne pēc nosaukuma, un tā ir arī visplašākā un visaptverošākā sistēma no visām.

Jeļena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

1. daļa: Teosofija un Teosofijas biedrība

1. daļas 3. nodaļa: Gudrības reliģija, visu laikmetu noslēpums

Jautātājs. Kāpēc tad notika tā, ka teosofija palika nezināma Rietumu puslodes tautām? Kāpēc tai būtu jāklūst par grāmatu ar septiņiem zīmogiem rasēm, kas atzītas par kultivētākajām un attīstītākajām?

Teosofs. Mēs uzskatām, ka senatnē bija tautas, kas bija tikpat kulturālas un noteikti garīgi pārākas par mums. Taču šai brīvprātīgajai neziņai ir vairāki iemesli. Vienu no tiem svētais Pāvils atklāja Atēnu kulturālajiem iedzīvotājiem – tas ir patiesas garīgās apgaismības un pat intereses zaudējums daudzu gadsimtu garumā, kas saistīts ar viņu pārāk spēcīgo pieķeršanos jutekļu objektiem un ilgstošas verdzības dogmu un rituālu mirušajam burtam. Bet galvenais iemesls ir tas, ka patiesā teosofija vienmēr ir bijusi noslēpumā.

Jautātājs. Jūs esat sniedzis pierādījumus, ka šāda slepenība pastāvēja, bet kādi bija tās patiesie iemesli?

Teosofs. Iemesli tam ir šādi: Pirmkārt, parastā cilvēka rakstura izvirtība, tā egoisms, kas vienmēr cenšas apmierināt personīgās vēlmes, kaitējot saviem kaimiņiem un radniekiem. Šādiem cilvēkiem nekad nevajadzētu uzticēt dievišķus noslēpumus. Otrkārt, viņu nespēja saglabāt svētās un dievišķās zināšanas no profanācijas. Tas bija pēdējais, kas noveda pie viscildenāko patiesību un simbolu sagrozīšanas un garīgā pakāpeniskas pārtapšanas antropomorfā, konkrētā un līdz rupjiem tēliem - citiem vārdiem sakot, līdz dievišķā idejas pazemināšanai un elkdievībai.

Skaidrojums:

[1] - Lūk, ko mācītais "Eklektiskās filozofijas" autors profesors A. Vailders nodēvēja par "garīgo fotogrāfiju": "Dvēsele ir kamera, kurā tiek ierakstīti fakti un notikumi, nākotne, pagātne un tagadne, un prāts tos apzinās. Ārpus mūsu ikdienas ierobežojumu pasaules viss ir tikai viena diena vai stāvoklis - pagātne un nākotne ir iekļauta tagadnē... Nāve - pēdējā ekstāze uz zemes. Pēc tam dvēsele tiek atbrīvota no ķermeņa ierobežojumiem, un tās cēlākā daļa savienojas ar augstāko dabu un sāk baudīt augstāko būtņu gudrību un tālredzību. Mistiķiem patiesā teosofija ir stāvoklis, kuru Apollonijs no Tjanas bija spiests raksturot šādi: "Es varu redzēt tagadni un nākotni kā skaidrā spogulī. Gudram cilvēkam, lai paredzētu notikumus, nav jāgaida zemes tvaiki vai gaisa samaitāšana... Θεοι, vai dievi, redz nākotni, parastie cilvēki - tagadni, gudrie - kas tūlīt notiks." "Gudro teosofija", par kuru viņš runā, ir labi izteikta apgalvojumā "Dieva Valstība ir mūsos."